

Op verhaal komen: een contextuele bijbelstudie over omgaan met vooroordelen

Nodig: Bijbels, kaars, liedboeken, flipover, stiften/pennen, printjes van de bijlage (of zelf cartoons uitzoeken en printen)

Bijbelstudie over Johannes 9:1-7

Stap 1: Openen en kennismaken

Steek de kaars aan. Bijvoorbeeld onder het zingen van een lied zoals 'Als alles duister is' (Taizé, 598 in het nieuwe liedboek).

Waar is het donker in de wereld of ons leven? Laat mensen hier kort op reageren. Het liefst met één woord of een paar woorden. Vervolg daarna met de vraag: waar is het licht in de wereld of ons leven? Laat mensen ook hier kort op reageren.

Spreek een gebed uit waarin de uitgesproken zorg maar ook de hoop een plek in hebben. Geef elkaar de hand en bid samen het Onze Vader.

ZIEN – Verkennen van het eigen verhaal

Stap 2: Introductie en context

Bekijk samen de cartoons in de bijlage. Herkennen we hier iets van?

Betrappen we onszelf wel eens op vooroordelen?

Wat zijn vooroordelen eigenlijk?

IN GESPREK MET DE TEKST – Verkennen van het bijbelverhaal

Stap 3: De Bijbel openen

Lees samen Johannes 9:1-7. Vraag iemand het verhaal voor te lezen of verdeel de rollen in de tekst.

Stap 4: De tekst bestuderen

Waar gaat deze tekst over?

Deel dit met elkaar. Het kan helpen de antwoorden op een flipover te schrijven.

Wanneer mensen zien dat hun reacties gehoord worden moedigt dit aan om aan te vullen en toe te voegen.

Stap 5: In kleine groepjes de tekst bestuderen

Verdeel de groep in kleinere groepjes. Geef de groepjes grote vellen mee om de antwoorden op te schrijven.

- Welke personages komen we tegen in de tekst? Wat weten we over deze personages?
- Maak er een tekening bij. Wie zijn de personages, waar bevinden zij zich, hoe verhouden ze zich tot elkaar?
- Lees ook Johannes 8:1-11. Welke verbanden zie je tussen deze tekst en Johannes 9:1-7?
- In Johannes 8:12-16 vertelt Jezus over wie Hij is. Welk licht werpt dat op Johannes 9:1-7?
- Waarom geneest Jezus de blinde man?
- Wat vertelt deze genezing over Jezus?
- Kijk nog eens naar de tekening en naar de eerder getekende verhoudingen. Zou u iets willen veranderen, zo ja, wat?

Stap 6: Terugkoppeling vanuit de kleine groepjes naar de grote groep

Laat de mensen hun tekeningen presenteren. Als zij bij de laatste vraag de verhoudingen wilden aanpassen dan is het goed om die verschillen ook te delen tijdens het presenteren.

HANDELEN – Samen werken aan verandering

Stap 7: Terugkoppelen aan eigen leven

Jezus zegt in vers 5: 'Ik ben het licht voor de wereld.' Dat betekent dat ogen geopend worden. De ogen van de discipelen, verblind door de wet, en letterlijk de ogen van een blinde man.

In vers 39 zegt Hij: 'Ik ben in de wereld gekomen om het oordeel te vellen. Dan zullen zij die niet zien, zien en zij die zien, zullen blind worden.' Waar moeten wij onze ogen voor openen? Waar moeten wij vrij van worden?

Stap 8: Afsluiten

Zing een lied als 534, 'Hij die de blinden weer liet zien' of lied 839, 'Ik danste die morgen toen de schepping begon'. Spreek een zegen uit.

Achtergrondinformatie voor de facilitator

Johannes is een zeer theologisch evangelie. Johannes wil iets zeggen over wie Jezus is. De wonderen die hij beschrijft, noemt hij tekenen. Elk teken vertelt iets nieuws over Jezus. Zeven zijn er daarvan te vinden in zijn evangelie. Geen toevallig getal. Het getal van de volheid. Het getal van God. Ze zijn gekoppeld aan de zeven 'Ik ben' woorden van Jezus.

Zo is dit ook een verhaal over een teken van Jezus. Een concrete genezing van een blinde man wordt theologisch verdiept. Dat doet Johannes vaker. Wij lezen hier slechts het begin van een gesprek dat zich ontspint tussen de Farizeeën, Jezus én de genezen man over wie Jezus is.

In het voorafgaande in Johannes 8 vinden we het verhaal over de overspelige vrouw. Wanneer Jezus de schriftgeleerden en Farizeeën uitnodigt om de eerste steen te laten gooien door hem die zonder zonde is, druipen ze allemaal af. Jezus richtte zich op en vroeg haar: 'Waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?' 'Niemand, heer,' zei ze. 'Ik veroordeel u ook niet,' zei Jezus (v.10-11).

Direct hierna zegt Jezus: 'Ik ben het licht voor de wereld (v.12), ik oordeel over niemand (v. 15).'

In hoofdstuk 9 vragen de leerlingen bij het ontmoeten van de blinde man zich af: Wie heeft gezondigd? Hijzelf, of zijn ouders?

Jezus claimt met deze genezing het licht voor de wereld te zijn (v.5). In vers 39 van hoofdstuk 9 keert Jezus naar dit thema terug: 'Ik ben in de wereld gekomen om een oordeel te vellen. Dan zullen zij die niet zien, zien en zij die niet zien, zullen blind worden'. Het licht in de wereld zijn heeft blijkbaar iets te maken met een nieuw soort oordeel, het loskomen van vooroordelen. In de tijd van Jezus werden handicaps en problemen toegewezen aan de zonden van mensen of hun ouders. Dat lezen we bijvoorbeeld ook in het boek Job en de manier waarop de vrienden van Job reageren op zijn plotselinge misère. Jezus doorbreekt dit denken.

Bekijk ook de algemene instructie voor een bijbelstudie op <https://www.protestantsekerk.nl/contextueel-bijbellesen/>. Daar vindt u aanwijzingen om de bijbelstudie te begeleiden. Bereid het goed voor en let met name op hoeveel tijd er is. Het is aan te raden zeker twee uur in te plannen, of anders het programma over twee avonden te verdelen. Maak van tevoren keuzes en een tijdspad. Deze opzet is een leidraad, natuurlijk kunt u de opzet ook aanvullen of aanpassen aan de groep.

Door Sietske Blok, die voor Kerk in Actie in Brazilië werkte

